

De Berkenschutse

Centrum voor Onderwijsexpertise

DE DYNAMIEK VAN KWALITEIT

JAARBERICHT 2015

INHOUD

Focus op kwaliteit	4
Expertiseontwikkeling	6
Wet Passend Onderwijs	6
Ouderbetrokkenheid	7
Krimpen en toch groeien	7
Onderwijsexpertisecentrum	
voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs	8
Berkenbrein	8
Expertisegroepen	8
Gedragwetenschappelijke dienst	9
Samenwerking	9
Leerroutes met perspectief	10
Wettelijk kader (V)SO	10
Meer dan alleen onderwijs	10
Dienst Ambulante Begeleiding	13
Collegiale consultatie	14
Terug naar de oorsprong	14
Preventie met resultaat	14
Als er meer nodig is	15
Expertise delen door voorlichting	15
Mieke van Beurden, moeder van Roos (10)	16
Speciaal Onderwijs (SO)	19
Sterk netwerk	21
Aandacht voor ontwikkeling	21
Nicole Fraaije en Pierre van Beers, ouders van Kyra (10)	23
Voortgezet speciaal onderwijs: leerroutes aabcd	24
Leerdoelen	24
Integraal samenwerken	24
Leerroute oab	24
Miranda Dirks, moeder van Demi (17)	26
Leerroute cd	27
Arbeids-, onderzoek en trainingscentrum (AOT)	27
Erik Niewerth, operations manager Bumet B.V.	28
Leerroute e	31
Sebastiaan Marechal, voormalig conrector vmbo bij Were Di	33
Leerroute f	34
Van VSO naar VO	34
Dilise Kuipers, zorgcoördinator Carolus Boromeus College	36
Bestuurlijke organisatie	38
De Berkenschutse in cijfers	39

De Berkenschutse kreeg onlangs – na een uitgebreid onderzoek door de onderwijsinspectie – complimenten over de grote stappen die de school in 2015 zette om de kwaliteit te verbeteren. Kreeg het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) in 2014 nog een ‘zwak’, in oktober 2015 was dat echt een ‘voldoende’ (een zogeheten basisarrangement). Het Speciaal Onderwijs (SO) voor leerlingen in de basisschoolleeftijd had die voldoende al langer, toch ontving ook deze afdeling mooie complimenten. De positieve inspectiebeoordelingen zijn een bekroning op onze inspanningen om de kwaliteitsverbetering die in 2014 is ingezet verder vorm te geven. Het laat ook zien dat kwaliteit niet statisch is, maar juist heel dynamisch. De Berkenschutse blijft zich ontwikkelen. We blijven in beweging. Dit jaarbericht toont daarvan de resultaten.

FOCUS OP KWALITEIT

Bram Krol
directeur
onderwijs

Marije Hertroijs
algemeen directeur

FOCUS OP KWALITEIT

“Onderwijsinhoudelijk waren we al heel goed bezig”, vertelt Marije Hertroijs, algemeen directeur. “Uit de onderzoeken van de inspectie blijkt dat wij enorm betrokken medewerkers hebben, iets wat voor ons allang duidelijk was. Onze mensen gaan voor de kinderen. Daar zijn we trots op.” De focus lag dus vooral op het ontwikkelen van een passend kwaliteitssysteem voor de hele organisatie. Bram Krol, directeur onderwijs: “We werken nu in de hele school volgens eenduidige standaard, eenzelfde systematiek. Alle bestaande formulieren zitten bijvoorbeeld in het systeem, met de juiste code. Daarnaast zijn de verschillende processen beschreven. Daardoor ontstaat er veel meer samenhang in de organisatie.” Dat geldt ook voor de gesprekscycli; in 2015 is hiervoor organisatiebreed een nieuwe, geautomatiseerde systematiek uitgerold. Om de kwaliteitsverbetering in 2016 voort te zetten, heeft De Berkenschutse een kwaliteitsmedewerker in dienst genomen. En in een pilot worden met externe ondersteuning audits uitgevoerd. “Dat rollen we verder uit”, zegt Bram. “Het is de bedoeling dat interne auditoren tweemaal per jaar een bepaald onderwerp onder de loep nemen en kijken hoever we staan. Daar komen dan aanbevelingen uit voort.”

EXPERTISEONTWIKKELING

Vanzelfsprekend had ook de kwaliteit van de medewerkers de aandacht in 2015. “We hebben in 2015 een nieuwe visie en een collectieve ambitie geformuleerd, we streven ernaar continu nieuwe expertise op te bouwen en uit te dragen”, licht Bram toe.

De Berkenschutse zet dan ook stappen op het personeels- en taakbeleid, met name op het gebied van ontwikkeling van medewerkers. Medewerkers krijgen daarvoor meer dan voorheen de ruimte en de tijd. Marije: “We willen een professionele leergemeenschap zijn waarin we onze expertise delen. Met elkaar intern en met mensen van buiten, van buiten naar binnen en andersom.”

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat de afdelingsleiders en de teamleiders een ontwikkelslag doorgemaakt hebben, zodat verantwoordelijkheid lager in de organisatie kan komen te liggen. Met succes. “De teamleiders pakken veel meer zaken op met hun eigen team”, vertelt Marije. “Zij ontwikkelen het onderwijs, volgens de richtlijnen, zo dicht mogelijk bij het kind. De mensen voor de klas zijn immers de allerbelangrijkste mensen. Zij weten het beste wat er nodig is voor goed onderwijs.”

WET PASSEND ONDERWIJS

Op 1 augustus 2014 werd de Wet Passend Onderwijs van kracht. Het oude systeem voor indicatiestelling ging overboord, schoolbesturen kregen zorgplicht en samenwerkingsverbanden de financiële zorg en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van passend onderwijs. In 2015 werd duidelijk wat de nieuwe wet in de praktijk betekent. De uitgangspunten van passend onderwijs zijn prima, vindt de directie. “Op het moment dat een kind beter in het regulier onderwijs past, zullen wij de laatsten zijn die zeggen dat het in het speciaal onderwijs moet blijven”, stelt Marije. Wel zorgt de nieuwe wet voor een forse verhoging van de werkdruk en een enorme bureaucratie. Omdat De Berkenschutse een bovenregionale functie vervult, heeft de school te maken met maar liefst 28 samenwerkingsverbanden en ieder samenwerkingsverband gaat op zijn eigen manier om met indicatieaanvragen.

Marije: “Als wij dan voor 600 leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring moeten aanvragen, ofwel trajecten richting regulier onderwijs vormgeven, betekent dit hele pakketten formulieren invullen die voor elk samenwerkingsverband weer verschillen. Dat geeft niet alleen frustratie, ook stagneert daardoor de gewenste vernieuwing in de organisatie.”

OUDERBETROKKENHEID

Natuurlijk zijn ouders erg belangrijke samenwerkingspartners voor De Berkenschutse. Een werkgroep houdt zich sinds 2015 daarom bezig met de ontwikkeling ‘van ouderparticipatie naar ouderbetrokkenheid’. Een punt van aandacht is nog de manier waarop gerapporteerd wordt aan ouders. Bram: “We zien weinig ouders aan de poort, omdat er veel kinderen met een taxi van verder weg komen. Toch vinden we contact met hen belangrijk. We willen hen echt een rol geven in de leerontwikkelingen van hun kind, zodat de begeleiding thuis en op school meer op elkaar afgestemd raakt.” Om die reden gebruiken sommige groepen ‘Klasbord’, een digitaal platform waarop leerkrachten ouders digitaal en in een beschermde omgeving informeren over wat er in de klas gebeurt, bijvoorbeeld met een foto van het schoolbord. “Ouders vinden dat heel leuk”, weet Marije.

KRIMPEN EN TOCH GROEIEN

Hoewel De Berkenschutse tot nu toe een kleinere daling van leerlingenaantallen ziet dan verwacht was, houdt de school wel rekening met krimp in de nabije toekomst. Het regulier onderwijs in de regio heeft een forse vereveningsopdracht; om bezuinigingen waar te maken, ontwikkelen reguliere scholen zich, zodat ze passend onderwijs kunnen bieden aan bijvoorbeeld leerlingen met autisme. Leerlingen met enkelvoudige problematiek zullen eerder vertrekken naar het voortgezet onderwijs (of niet instromen in het speciaal onderwijs). De leerlingen die wel in het speciaal onderwijs zitten, hebben dan ook meer complexe ondersteuningsvragen waardoor er meer wordt verwacht van het pedagogische en didactische niveau van medewerkers van De Berkenschutse. De Berkenschutse blijft zich dan ook ontwikkelen en onderscheiden. Begin 2016 is het VMT, verandermanagementteam, geïntroduceerd. Dit team kijkt naar wat er overal gebeurt, wakkert vuurtjes aan, pakt dingen op en geeft feedback. “Er ontstaan mooie dingen”, besluit Marije, niet zonder trots. “Er worden andere laatjes opengetrokken. We doen nog veel dingen hetzelfde als in het regulier onderwijs, maar we moeten onze kracht vooral halen uit het anders doen.”

ONDERWIJSEXPERTISECENTRUM

VOOR SPECIAAL EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

De Berkenschutse is een onderwijsexpertisecentrum voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. We bieden onderwijs, vorming en begeleiding aan leerlingen met epilepsie, langdurig zieke leerlingen, zeer moeilijk lerende leerlingen, meervoudig gehandicapte leerlingen en leerlingen met autisme. Door de grote diversiteit aan leerlingen is De Berkenschutse een bijzonder kleurrijke school. Een ding hebben alle leerlingen met elkaar gemeen: ze kunnen rekenen op het beste onderwijs, toegespitst op hun specifieke situatie en niveau.

Onze expertise is onder te verdelen in expertise op het terrein van:

- Epilepsie: de problematiek en gevolgen van epilepsie.
- Langdurig Ziek (LZ): de problematiek en gevolgen van andere neurologische aandoeningen en langdurig chronisch ziek zijn.
- Autisme Spectrum Stoornis (ASS): de problematiek en de gevolgen van een ASS bij leerlingen die op havo- of vwo-niveau functioneren. Voor ASS-leerlingen die in de directe omgeving van de school wonen en specifieke onderwijsbehoeften hebben, is in sommige gevallen ook plaatsing mogelijk op vmbo-niveau.

BERKENBREIN

Ons onderwijsaanbod in combinatie met onze expertise biedt bijzondere leerlingen een optimale leer- en leefomgeving. Dit wordt op de eerste plaats vertegenwoordigd door onze medewerkers en docenten. Daarnaast kunnen we rekenen op onze gedragswetenschappers, remedial teachers, paramedici en schoolverpleegkundigen. Zij vergroten onze kennis onder andere op basis van onderzoek en maken dit ook naar buiten

toe van waarde. Onze seminars zijn daar een mooi voorbeeld van. In 2015 organiseerden we de eerste twee 'Berkenbrein' seminars, in april 2016 het derde. De eerste seminars zijn erg goed ontvangen en werden al bezocht door circa 200 bezoekers per seminar.

EXPERTISEGROEPEN

In 2015 stond onderzoek expliciet op de agenda van De Berkenschutse. Verschillende medewerkers gingen in groepen aan de slag met een verdieping van expertise rondom diverse aandachtgebieden. Zo doet een expertisegroep in samenwerking met het AMC in Amsterdam en het Radboudumc onderzoek naar 'angst bij epileptische aanvallen'. Vanuit het onderzoek en de casestudy's op De Berkenschutse ontstaan er inzichten die uiteindelijk tot publicatie leiden. Ook werken twee onderwijskundige begeleiders samen met de specialisten op poliklinieken van Kempenhaeghe die op het snijvlak van zorg en onderwijs actief zijn. De begeleiders kunnen daardoor samen met de specialisten komen tot een warme informatieoverdracht richting het onderwijs naar aanleiding van diagnostische trajecten. Mogelijk leiden de bevindingen tot nieuwe onderzoeken.

GEDRAGSWETENSCHAPPELIJKE DIENST

Vanaf het schooljaar 2015-2016 zijn de activiteiten van de gedragswetenschappers sterk gekoppeld aan de visie van De Berkenschutse: het verhogen en uitdragen van expertise. De gedragswetenschappers zijn niet meer gekoppeld aan een afdeling, maar vormen één ondersteunend team. Nog steeds bieden zij de afdelingen directe ondersteuning op het gebied van de onderwijs- en leersituatie, maar meer dan voorheen hebben zij een rol in het verhogen van de expertise van de medewerkers en het ontwikkelen van nieuwe expertise. Ze werken daarvoor nauw samen met andere disciplines, zoals maatschappelijk werk, teamleiders, paramedici en ambulante begeleiders en onderhouden actief contact met de gedragsdeskundigen van Kempenhaeghe en andere zorginstellingen. Met behulp van eigen onderzoek (dossieranalyse, observaties, interviews en psychologisch onderzoek) en andere onderzoeksgegevens brengen onze gedragswetenschappers bestaande cognitieve en gedragsmatige belemmeringen, maar vooral ook de ontwikkelings- en scholingsmogelijkheden van leerlingen in kaart. De opgedane expertise zetten we overkoepelend in, zowel intern als extern, in de vorm van bijvoorbeeld seminars en publicaties.

SAMENWERKING

Van oudsher heeft De Berkenschutse een nauwe samenwerking met Kempenhaeghe, het expertisecentrum voor epileptologie, slaapgeneeskunde en neurocognitie en langdurige zorg voor mensen met epilepsie. In 2015 is die samenwerking versterkt en zij ontwikkelt zich nog verder door, onder andere door de gezamenlijke ontwikkeling van een strategische nota voor de hele stichting, het samen oppakken van concrete trajecten en een intensieve samenwerking binnen het CNL (Centrum voor Neurologische Leer- en ontwikkelingsstoornissen), het programma ESK (Epilepsie en het Schoolgaande Kind) en het programma Epilepsie en Onderwijsstagnatie. Daarnaast hebben we aandacht voor praktische samenwerking met bijvoorbeeld de technische dienst en het gebouwbeheer van beide organisaties.

LEERROUTES MET PERSPECTIEF

Op De Berkenschutse geven we het onderwijs vorm in zeven leerroutes. Deze leerroutes zijn opgebouwd naar niveau (leerlijnen) en gericht op een eindperspectief met drie uitstroomprofielen: dagbesteding, arbeid en vervolgonderwijs. Daarnaast verzorgen we samen met de Waterlelie in heel Nederland ambulante begeleiding voor leerlingen met epilepsie. Voor een deel van het zuiden van Nederland verzorgen we ambulante begeleiding voor langdurig zieke kinderen in het regulier onderwijs.

WETTELIJK KADER (V)SO

Binnen de wetgeving (V)SO zijn vier aspecten zeer belangrijk:

- Het werken met de verplichte uitstroomprofielen: dagbesteding, arbeid en vervolgonderwijs.
- Het werken met een ontwikkelingsperspectief in plaats van een handelingsplan: hierin staat het eindperspectief van de leerling en op welke wijze dit behaald gaat worden, afgestemd op de mogelijkheden en beperkingen van de leerling. We stellen dit perspectief samen met de ouders op.
- Het werken met de wettelijk vastgestelde kerndoelen voor vakken en leerlijnen in het (V)SO: om vakspecifieke en leergebiedoverstijgende kerndoelen te bereiken, hebben we leerroutes en leerlijnen opgesteld.
- Het opbrengstgericht werken: vooraf geformuleerde opbrengsten verantwoorden we aan de inspectie en aan ouders. Daarom geven we het onderwijs doelgericht vorm, waarbij we aangeven wat we willen bereiken en hoe we dat meten.

MEER DAN ALLEEN ONDERWIJS

De Berkenschutse is op de eerste plaats een onderwijsorganisatie. Onze focus gaat echter verder dan een schoolresultaat. Binnen onze veilige onderwijsomgeving bereiden we onze leerlingen voor op hun leven na De Berkenschutse. Dat doen we door een totaalpakket aan te bieden, afgestemd op de specifieke omstandigheden, capaciteiten, talenten en interesses van de leerlingen. Voor de een betekent dit wonen in een woongroep, voor de ander is dat de eerste stap naar werk en weer een ander wordt begeleid naar een vervolgstudie. Die expertise brengen we niet alleen binnen De Berkenschutse in praktijk, maar ook daarbuiten. Denk hierbij aan arbeidstrajecten, begeleiding van leerlingen in het regulier onderwijs en de diverse arbeidstoeleidingstrajecten die wij inhoud geven.

LEERROUTE:	GERICHT OP:	UITSTROOMPROFIEL:	EINDPERSPECTIEF:
Leerroute o	Individu	Dagbesteding	Belevingsgerichte dagbesteding
Leerroute a	Individu	Dagbesteding	Belevingsgerichte dagbesteding
Leerroute b	Deelname aan de samenleving	Dagbesteding	Taak- of activiteitgerichte dagbesteding
Leerroute c	Integratie in de samenleving	Arbeid	Arbeid (loonvormend of beschermd)
Leerroute d	Integratie en participatie in de samenleving	Arbeid	Loonvormende arbeid
Leerroute e	Diplomagericht (vmbo)	Vervolgonderwijs	MBO of arbeid
Leerroute f	Diplomagericht (havo/vwo)	Vervolgonderwijs	MBO, HBO, WO

Ingeborg Westerhof
afdelingsleider
Dienst Ambulante
Begeleiding

**"DE BELANGRIJKSTE
ONTWIKKELING VAN 2015
IS DE CONCRETISERING VAN
PASSEND ONDERWIJS
IN EEN STRAK CONCEPT
DAT BLIJKT TE WERKEN,
WAARDOOR WE WEER DOEN WAAR
WE GOED IN ZIJN."**

DIENST AMBULANTE BEGELEIDING

De Berkenschutse beschikt sinds 1985 over een Dienst Ambulante Begeleiding (DAB) die in Midden- en Zuid-Nederland werkzaam is. De DAB werkt binnen het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE) nauw samen met onze collega-epilepsie-school De Waterlelie in Cruquius. Vanuit dit werkverband helpen we leerlingen met epilepsie en (dreigende) onderwijsproblemen die buiten de twee epilepsiescholen onderwijs volgen. De ambulante onderwijskundige begeleiding voor leerlingen met epilepsie is landelijk dekkend.

In Zuidoost-Brabant begeleiden we ook andere langdurig zieke kinderen ambulant.

COLLEGIALE CONSULTATIE

Ambulante onderwijskundige begeleiding is een vorm van collegiale consultatie waarbij gespecialiseerde leerkrachten hun diensten aanbieden aan collega's uit het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo. Tijdens consultaties ligt het accent op:

- voorlichting, signalering en advies;
- ondersteuning van onderwijskrachten en orthopedagogen/psychologen;
- begeleiding van leerlingen;
- ontwikkeling en borging van expertise.

Begeleiding vindt plaats op basis van een concrete hulpvraag. Nadat de hulpvraag is beantwoord, wordt de begeleiding afgerond. In de uitvoering van de begeleiding zijn zowel de leerkrachten, ouders en eventueel een medisch specialist, als de ambulante onderwijskundig begeleider betrokken. De ambulante onderwijskundig begeleider heeft de centrale taak om het regulier onderwijs tijdelijk te ondersteunen, met als doel het realiseren van zo adequaat mogelijk onderwijs voor de betreffende leerling, binnen de gegeven omstandigheden en de daaraan gerelateerde mogelijkheden. Daarnaast is er ook een consultatiemogelijkheid voor leerkrachten en begeleiders in het speciaal onderwijs.

TERUG NAAR DE OORSPRONG

2015 was ook voor de DAB het eerste jaar waarin we volledig werkten volgens de Wet Passend Onderwijs. Waar in het verleden pas ambulante ondersteuning werd ingeroepen als een leerling echte problemen had, worden we nu al heel vroeg in het traject betrokken bij de begeleiding. De Wet Passend Onderwijs heeft er in feite voor gezorgd dat de DAB weer doet waar ze van oorsprong goed in is: zich vroegtijdig bewegen in het speelveld van onderwijs, de arts en de behoefte van de leerling die zich in het onderwijs begeeft.

PREVENTIE MET RESULTAAT

Een arts, ouder, leerkracht, intern begeleider of zorgcoördinator kan direct het lijntje naar de DAB leggen, zonder tussenkomst van een samenwerkingsverband. In veel gevallen komt dat lijntje vanuit de medische hoek. Door tijdig te zorgen voor informatieoverdracht kunnen we verdere problemen en stagnatie voorkomen. Korte, snelle en krachtige trajecten zijn in veel gevallen al voldoende voor de onderwijssituatie om verder te kunnen. Daarnaast hebben we op verschillende epilepsie-poliklinieken onderwijskundige spreekuren om ouders te begeleiden in het omgaan met epilepsie en de schoolproblemen die dit met zich mee kan brengen. De grote verandering is dus dat de DAB veel meer preventief werkt en meer arrangementen

biedt. Dat resulteert erin dat langere begeleidingstrajecten minder vaak nodig zijn.

ALS ER MEER NODIG IS

Het landelijk dekkend netwerk voor leerlingen met epilepsie en (dreigende) onderwijsproblemen bestaat uit twee onderdelen: het netwerk van (medische) epilepsiepartners en het netwerk van SWV en scholen. Expertiseontwikkeling en multidisciplinaire benadering zijn hiermee toegankelijk voor alle scholen. Sommige leerlingen redden het, ondanks de ambulante begeleiding, niet in het regulier onderwijs. Zij zijn beter op hun plek in het speciaal onderwijs. Met een aantal scholen voor speciaal onderwijs, die meerdere leerlingen met epilepsie hebben, maakt de DAB afspraken voor een structurele ondersteuning van de school in de vorm van consultatie en deskundigheidsbevordering. Zo kunnen ook deze leerlingen, redelijk dicht bij huis, adequaat onderwijs krijgen.

EXPERTISE DELEN DOOR VOORLICHTING

Om uiteenlopende groepen van betrokkenen te informeren over epilepsie en de mogelijke gevolgen voor leren en gedrag, voert de Dienst Ambulante Begeleiding een actief voorlichtingsbeleid. We geven voorlichting aan schoolteams, ouderverenigingen, hbo-opleidingen, universiteiten en diverse andere

groepen belangstellenden. Voorlichting en scholing zijn belangrijke onderdelen van onze advies- en begeleidingstrajecten. Workshops en studiebijeenkomsten realiseren we via LWOE. Afhankelijk van de leerling en de situatie bepalen we, in overleg, het doel en de vorm van de voorlichting.

Roos heeft epilepsie en voortdurend last van absences. In 2010 werd ze voor zes weken opgenomen in Kempenhaeghe en volgde ze korte tijd onderwijs op De Berkenschutse. Sinds 2012 krijgt Roos ambulante onderwijskundige begeleiding op haar eigen school. Mieke van Beurden, Roos' moeder, vertelt:

**Mieke van Beurden
moeder van Roos**

"HET WAS IN HET BEGIN VOOR ROOS NIET LEUK OM TE ACCEPTEREN DAT ZE ZICH NIET MEER KON METEN AAN HAAR LEEFTIJDGENOOTJES."

"Het was in het begin voor Roos niet leuk om te accepteren dat ze zich niet meer kon meten aan haar leeftijdsgenootjes. Dat is met veel verdriet gepaard gegaan. De kunst was om haar toch onderdeel te laten zijn van de groep. Ook voor de leerkracht. Daar is veel aandacht aan besteed en nu gaat dat erg goed. Met de kinderpsycholoog van Kempenhaeghe heeft Roos gewerkt aan haar zelfbeeld en geleerd dat ze goed is zoals ze is. Ze krijgt dagelijks een halfuur begeleiding voor de vakken rekenen, spelling, taal en begrijpend lezen. De ambulante onderwijskundige begeleider overlegt regelmatig met ouders, leerkracht, intern begeleider en remedial teacher om goed af te kunnen blijven stemmen op de ondersteuningsbehoeften van Roos. Daarnaast speelt ze iedere week met vier kinderen gezelschapsspelletjes, vooral om te leren de rol van leider op zich te nemen. De kinderen vinden het helemaal geweldig om mee te mogen doen. En voor Roos' sociale vaardigheden is het heel goed. De ambulante begeleider heeft Roos geholpen bij het maken van een spreekbeurt over epilepsie. Zij had gezorgd voor allerlei spulletjes die Roos bij haar spreekbeurt aan de groep kon gebruiken. Dit heeft Roos veel opgeleverd. De kinderen in haar groep weten nu wat epilepsie inhoudt en wat dit voor Roos betekent. De kinderen dragen wanneer nodig echt zorg voor Roos.

De ambulante begeleiding levert ook de school iets op. De remedial teacher is aangesloten bij de psychosociale weerbaarheidstraining 'Mijn STIP' die Roos op school bij de ambulante begeleider volgde, omdat ze zulke mooie dingen zag gebeuren en ze past tips vanuit de begeleiding toe op andere leerlingen. Wat ook leuk is, is dat Roos op De Berkenschutse werkte met een methode voor spelling waarbij blokjes gebruikt worden, Taal in Blokjes. Dat deed ze zo goed, terwijl spelling altijd een groot probleem was. We kregen de tip om die methode ook toe te passen op de gewone basisschool. Daar is Roos tot op de dag van vandaag gelukkig mee en op school werken ook een paar kinderen met dyslexie met de methode Taal in Blokjes. Roos heeft echt het gevoel dat dat haar dingetje is.

Inmiddels zijn we het traject van een Nervus Vagus Stimulator (NVS) ingegaan. Neurologen zien dat de medicatie haar niet gaat redden en dat het voor haar zo belastend is dat zij altijd maar flarden van informatie meekrijgt. We hebben nog een hele weg te gaan. We hopen echt dat de NVS helpt."

Matthé Tijssens
afdelingsleider SO

**"HET WAS IN HET BEGIN
EVEN WENNEN OM DE TEUGELS
UIT HANDEN TE GEVEN,
MAAR ALS DE TEAMLEIDERS
DAT GOED OPPIKKEN
ONTSTAAT ER EEN
WISSELWERKING WAARDOOR DE
REST VANZELF GAAT."**

SPECIAAL ONDERWIJS (SO)

De afdeling SO richt zich op leerlingen in de leeftijd van 4 tot circa 12 jaar. Voor de leerlingen van 4 tot 7 jaar zijn er de kleuterklassen, daarna kiezen we een passende leerroute. De vervolklassen zijn samengesteld vanuit de leerroutes (b, c, d, e en soms f) op basis van leeftijd, uitstroomperspectief, capaciteiten, sociaal-emotionele ontwikkeling, ontwikkelingsniveau/ didactisch niveau en begeleidingsbehoefte.

Het uitstroomperspectief, gericht op het voortgezet onderwijs, loopt uiteen van VSO-zmlk tot vmbo-t en havo.

DOORONTWIKKELING

Een grote verandering voor de afdeling SO was in 2015 de doorontwikkeling van teams met teamleiders. De teamleiders hebben de regie over hun team en zijn verantwoordelijk voor de personele gang van zaken, de opbrengsten van de leerlingen en de contacten met ouders. Ze staan dicht bij hun teamleden, de leerkrachten, assistenten en andere betrokkenen. De teamleider houdt in een kleine kring het overzicht over alle aspecten die voor het onderwijs en de zorg voor leerlingen van belang zijn. Zij verzorgen ook de toelaatbaarheidsverklaringen en de contacten met andere scholen. En zij kennen de kinderen beter dan een afdelingsleider, die meer op afstand de kaders bewaakt en zich bezighoudt met beleidsmatige, financiële en afdeling overstijgende zaken. De teamleiders en teamleden vormen samen de Commissie Ontwikkelingsperspectief (COPP), waardoor directe lijnen binnen de afdeling bestaan en we de kinderen direct of indirect beter tegemoet kunnen komen.

STERK NETWERK

De eerste verantwoordelijke voor het kind blijft natuurlijk de leerkracht. Deze wordt in de klas ondersteund door een assistent met daaromheen een netwerk van orthopedagogen, remedial teachers, vakdocenten, therapeuten, verpleegkundigen en schoolmaatschappelijk werkenden. Waar voorheen onze gedragswetenschappers nog direct gekoppeld waren aan een afdeling en de individuele leerlingen, vormen zij nu een aparte dienst. Zodra er vanuit een team een vraag komt, bekijkt die dienst welke gedragswetenschapper het beste de vraag kan oppakken. De gedragswetenschappers begeleiden de leerkrachten, waardoor die beter toegerust zijn om hun vak uit te oefenen.

AANDACHT VOOR ONTWIKKELING

Bij De Berkenschutse hebben we veel aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Door middel van kringgesprekken, drama, training en door in te spelen op alledaagse gebeurtenissen werken we actief aan het zelfvertrouwen en de eigenwaarde van de kinderen. De (ortho)pedagogische en (ortho)didactische aanpak richt zich op het verwerven en toepassen van kennis en vaardigheden, zodat kinderen leren hun eigen rol te vervullen in de maatschappij. Er zijn doorlopende leerlijnen per leerroute van onderbouw tot bovenbouw. Naast vaste leermethodes voor taal, lezen, schrijven, rekenen en wereldoriëntatie, werken we met leerlijnen, kerndoelen en vanuit zorgvuldig gekozen thema's. De leerlingen verkennen en ontdekken de wereld met hun eigen onderzoeksvragen, uitgedaagd en begeleid door de leerkracht. De 'echte' wereld zoeken we op of creëren we binnen de veilige omgeving van De Berkenschutse. Daarbij spelen we in op leerstof, zelfstandigheid, taakgerichtheid, verantwoordelijkheid en initiatief. Leerlingen in de bovenbouw bereiden we voor op het voortgezet onderwijs. Zij bezoeken andere scholen en maken kennis met de afdelingen VSO van De Berkenschutse. Ook de ouders nemen we in dit traject mee.

Pierre van Beers
vader van Kyra

Nicole Fraaije
moeder van Kyra

**“SINDS KYRA HIER IS GESTART,
HEBBEN WE RUST.
ALLES LOOPT. WE WORDEN GOED OP
DE HOOGTE GEHOUDEN
VAN HET REILEN EN ZEILEN.”**

Kyra heeft epilepsie en zo'n dertig tot veertig absences per uur. Via het LWOE kwam er een ambulant onderwijskundig begeleider in haar leven: een steun en toeverlaat voor haar en haar ouders. Samen met de begeleider bewandelde het gezin het pad naar De Berkenschutse, waar Kyra het schooljaar 2015-2016 startte. Nicole Fraaije en Pierre van Beers, Kyra's ouders, vertellen:

NICOLE

“Met onze ambulant begeleider, onze uitlaatklep en sparpartner, kwamen we tot de conclusie dat Kyra maar op één school het beste op haar plaats is: en dat is hier. Gelukkig was de goedkeuring van het samenwerkingsverband snel geregeld. Toch was het nog best moeilijk om de stap te zetten, om je kind zo ver van huis te plaatsen. Ook voor Kyra was het moeilijk; ze laat alles achter. Tegelijkertijd botste zij ook aan tegen het onbegrip van de klas, van de leerkracht, van de school. En dat gebeurde steeds vaker. Sinds Kyra hier is gestart, hebben we rust. Alles loopt. We worden goed op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen. Bovendien kennen de neuroloog van Kempenhaeghe en de leerkracht elkaar. Toen we een keer met spoed medicatie moesten afbouwen, ging de neuroloog af op het verhaal van de leerkracht. Wij komen zelf elke vrijdag onze dochter ophalen. We zien de juffen, we weten of er iets speelt en Kyra kan meteen haar ei kwijt. De toekomst is voor ons onduidelijk, omdat Kyra niet aanvalsvrij is. Ik vind het wel een fijn idee dat dit een veilige plaats is waar ze zich kan ontwikkelen en waar bijvoorbeeld ook een vmbo-t of een havo binnen handbereik liggen. Ik kwam laatst een quote tegen van Pippi Langkous: ‘Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan.’ Toen dacht ik: dit slaat op ons kind.”

PIERRE

“Voor scholen voor speciaal onderwijs in onze eigen omgeving was Kyra eigenlijk te goed, maar regulier onderwijs was ook geen optie meer. Haar zelfvertrouwen was op het regulier onderwijs bijna 0,0 en dat is nu compleet omgedraaid. Op het regulier onderwijs werd ze de klas uitgehaald om extra begeleiding te krijgen, omdat ze iets niet goed kon. En elke keer als ze de klas uitgehaald werd, had ze het gevoel dat heel de klas haar aankeek, omdat ze niet goed was in rekenen, of in begrijpend lezen. Hier wordt ze de klas uitgehaald omdat ze heel goed is in bijvoorbeeld lezen. Dan mag ze in een hogere groep mee gaan lezen. Daar wordt ze meer op een voetstuk geplaatst en dat geeft haar zelfvertrouwen. Dat is zo belangrijk voor kinderen. Het is compleet een ander wereldje. Met heel korte lijntjes. Als er iets is, krijgen we meteen een mailtje. Er komen briefjes en schoolagenda's mee naar huis. En op vrijdag maken we altijd een praatje met de juf.”

VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS: LEERROUTES OABCDEF

In alle leerroutes bieden we leerlingen een veilige omgeving en een klimaat waarin zij optimaal kunnen functioneren. Dit begint met een evenwichtige samenstelling van groepen, goed gebalanceerde klassen en de inrichting van de lokalen. Daarnaast biedt een netwerk van gedragswetenschappers, teamleiders, leerkrachten, leerkrachtondersteuners en klassen-assistenten ondersteuning. Regelmatig brengen we de ontwikkeling van de leerlingen in kaart. Bij de ondersteuning en begeleiding van leerlingen kijken we ook naar de mogelijkheden voor de toekomst en een eventuele vervolgstudie.

LEERDOELEN

In 2015 hebben de teams van de afdeling VSO zich actief beziggehouden met het verder vormgeven van het onderwijs en het opbrengstgericht werken. Voor de leerroutes e en f is in het landelijke programma van toetsing en afsluiting (PTA) vastgelegd wat er wanneer getoetst moet worden, maar voor de andere leerlijnen is er geen PTA. Bij die leerlijnen gebruiken we concrete kaders van de CED-groep (Centrum Educatieve Dienstverlening). Met de introductie van teams zijn de teamleiders en hun teams zich gaan buigen over de invulling van die kaders, de selectie van leerdoelen, de manier waarop leerdoelen en subdoelen behaald kunnen worden en hoe we dat kunnen meten.

INTEGRAAL SAMENWERKEN

In 2015 hebben we bij De Berkenschutse sterk ingezet op integraal samenwerken en professionalisering. In het VSO zijn daar mooie resultaten uit voortgekomen: werkgroepen werken over alle afdelingen heen en docenten nemen meer eigen initiatief. Teamleiders hebben een scholingstraject doorlopen en steeds meer docenten gaan een opleiding volgen om een tweede- of eerstegraadsdiploma's te behalen.

LEERROUTE OAB

De leerroutes o, a en b zijn gericht op leerlingen met een ernstig meervoudige verstandelijke beperking (zeer moeilijk lerend) overwegend in samenhang met een medische aandoening (onder meer epilepsie, stofwisselingsziekte en diabetes). Het onderwijs is met name gericht op het toepassen van kennis en vaardigheden in de praktijk. Een leerlijn schetst heel nauwkeurig, stap voor stap, de ontwikkeling die leerlingen doormaken om een duidelijk omschreven einddoel te bereiken. Een leerlijn is

Om het beste onderwijs voor alle leerlingen te garanderen, hebben we ons onderwijs vormgegeven in leerroutes. Deze leerroutes zijn opgebouwd naar niveau (leerlijnen) en gericht op een eindperspectief met drie uitstroomprofielen: dagbesteding, arbeid en vervolgonderwijs.

daarmee een praktisch handvat voor het bepalen van onderwijsaanbod dat naadloos aansluit bij het niveau van elk kind. In leerroute o (onderwijs/zorg) en a bereiden we kinderen voor op wonen in 24-uurs zorg met intensieve begeleiding en dagbesteding, gericht op beleving en activering. Leerlingen in leerroute b worden voorbereid op taakgerichte en eventueel arbeidsmatige activiteiten, meestal binnen de dagbesteding.

Bastiaan Mulders
afdelingsleider VSO oabcde

“DOCENTEN ZIJN DEGENEN DIE PRECIES WETEN OP WELK NIVEAU KINDEREN WERKEN EN WAT EEN KIND WEL EN NIET KAN. ZIJ ZIJN DAN OOK DEGENEN DIE DAT OM KUNNEN ZETTEN IN DOELEN EN AFSPRAKEN. DAARIN MAKEN ZE EEN GROEI DOOR. IK ZIE DAT DE MENSEN DIE DAT OPPAKKEN DAT SUPER DOEN. HET IS BEST SPANNEND, MAAR EIGENLIJK KUNNEN ZE HET AL.”

Miranda Dirks
moeder van Demi

Demi kwam als klein meisje van 8 jaar op De Berkenschutse. Ze had toen een roerige kindertijd achter de rug, met veelvuldige longontstekingen naast haar verstandelijke beperking, epilepsie, autisme, hypermobiliteit en hypotonie. Inmiddels is ze 17 jaar en volgt ze leerroute b. Miranda Dirks, Demi's moeder is erg positief over het onderwijs op De Berkenschutse

“WAT FIJN IS, IS DE MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK WAARIN JE MET ALLE COMPONENTEN VAN ZORG EN ONDERWIJS GOED SAMENWERKT”

“Wat fijn is, is de multidisciplinaire aanpak waarin je met alle componenten van zorg en onderwijs goed samenwerkt, want er is niet veel voor nodig om het fout te laten gaan. Die expertise, dat je het samen doet, en dat je vanuit verschillende visies kunt kijken, dat geeft veel vertrouwen. Toen Demi hier kwam, was er nog geen bewezen epilepsie. Die diagnose kwam een aantal jaren daarna, dat was voor Demi heftig en daar heeft ze een ontzettende grote terugval van gehad. Dan heb je school en jezelf en artsen nodig om haar weer op de rit te krijgen. Ik merk dat de lijnen heel kort zijn, ook tussen de behandelend artsen van Kempenhaeghe en de mensen van De Berkenschutse. Ook nu, nog als er zorgvragen spelen.

ZO ZELFSTANDIG MOGELIJK

Demi zal altijd een meisje blijven dat veel zorg nodig heeft. Binnen dat gegeven willen we haar zo zelfstandig mogelijk krijgen. Dat betekent dat Demi altijd in een beschermde omgeving zal zijn, maar van daaruit binnen haar mogelijkheden het maximale eruit zal halen. Wonen gaan we zelf organiseren, qua dagbesteding kijken we naar wat haar past en wat de mogelijkheden zijn in onze omgeving. In de overstap naar het VSO hebben we gezien dat het accent minder is komen te liggen op didactische vaardigheden en meer op praktijkvakken, zoals koken. In de bovenbouw zal dat nog meer zijn en dan kunnen we kijken wat bij Demi past.

DE KRACHT VAN SAMENWERKING

Ik zie dat De Berkenschutse steeds meer expertise uitdraagt, bijvoorbeeld in de groepsplannen en de portfolio's. Ze laten zien: dit is wat we doen, daar moeten we naartoe en dit is waar we aan werken. En als een plan niet bij een kind past, kijken ze hoe ze het passend kunnen maken, binnen de wet- en regelgeving. Werken vanuit de kracht van samenwerking vind ik daarbij belangrijk: de school, de medisch specialisten én de ouder, allemaal als krachtige deskundige componenten. En dat mag nog wel krachtiger. Dat is de verantwoordelijkheid van de professionals, maar ook van ouders. Als je die gedeelde verantwoordelijkheid samen kunt dragen, kun je elkaar versterken en heel veel verder komen, denk ik.”

LEERROUTE CD

Leerroute c en d richten zich op leerlingen met epilepsie en/of een neurologische stoornis, langdurig zieke leerlingen en moeilijk lerende leerlingen die zich voorbereiden op integratie en actieve participatie in de samenleving. Leerlingen binnen leerroute c krijgen stof aangeboden uit de leerlijnen voor het VSO zml. De aangereikte stof is gericht op de toekomst binnen een arbeidsmatige setting: arbeidsmatige dagbesteding of begeleide arbeid. Voor leerroute d staan de volgende leerlijnen centraal: Nederlandse taal en communicatie; Engelse taal; Mens, natuur en techniek; Mens en maatschappij; Culturele oriëntatie en creatieve expressie; Bewegen en sport; Voorbereiding op arbeid.

De leergebiedoverstijgende kerndoelen zijn: Leren leren en sociaal gedrag. De leerlijnen concentreren zich onder andere op taakaanpak, hulp vragen, zelfstandig werken, jezelf presenteren, keuzes maken, omgaan met ruzie en opkomen voor jezelf. Ook oriënteren de kinderen zich op de praktijkvakken koken/facilitaire dienstverlening, techniek en landbouw. We begeleiden de leerlingen naar een zo zelfstandig mogelijk leven als het gaat om werken, wonen en vrijetijdsbesteding.

ARBEIDS-, ONDERZOEK EN TRAININGSCENTRUM (AOT)

Bij de voorbereiding op arbeid speelt ons Arbeids-, onderzoek- en trainingscentrum (AOT) een belangrijke rol. Het AOT richt zich echter niet alleen op leerlingen met een uitstroomprofiel arbeid, maar verzorgt ook dienstverlening in alle andere uitstroomprofielen (dagbesteding en vervolgonderwijs). Dit doen zij door middelen en begeleiding in te zetten die passen bij de leerling en zijn uitstroomperspectief. Bij deze middelen horen onder andere arbeidsdiagnostiek- en observatie, loopbaanbegeleiding, arbeidstraining binnen de interne stage-carrusel, interne en externe stages.

Bumet B.V. ontwikkelt, produceert en monteert metalen plaatwerkonderdelen, complete samenstellingen en gereedschappen. Dat doet Bumet voor onder andere de landbouwindustrie, automobielenindustrie, medische industrie en de hightechindustrie. Bumet werkt al jarenlang samen met De Berkenschutse. Erik Niewerth, operations manager van Bumet is erg te spreken over de samenwerking.

BUMET B.V.

Erik Niewerth,
operations manager
Bumet B.V.

"DE SAMENWERKING IS ZEER GOED. WIJ KRIJGEN BEGELEIDING EN DUIDELIJKE INSTRUCTIES VOOR LEERLINGEN DIE EXTRA BEGELEIDING VAN ONS VRAGEN. WE HEBBEN KORTE LIJNEN EN ALS ER IETS GEBEURT WORDT ER METEEN GESCHAKELD."

ECHE VERANTWOORDELIJKHEDEN

“We hebben stageplaatsen voor leerlingen van De Berkenschutse, en we besteden productiewerk uit aan het Arbeids-, onderzoek- en trainingscentrum (AOT) van De Berkenschutse.”

De leerlingen vinden het over het algemeen leuk om voor of bij ons te werken. Ze worden uitgedaagd, er moet echt gewerkt worden. Dat gebeurt in een veilige omgeving, maar wel met echte producten, echte deadlines, echte afspraken. En echte verantwoordelijkheden. Want producten voor de klanten van Bumet moeten natuurlijk echt goed zijn en netjes opgeleverd worden. Ook ons personeel is enthousiast over de samenwerking. Onze medewerkers weten wat voor jongeren ze in huis krijgen, ook dat zorgt ervoor dat je snel kunt schakelen. Dat brengt de leerlingen stappen verder, maar ook onze organisatie; werkinstructies zijn er bijvoorbeeld een stuk duidelijker op geworden, doordat we voor de leerlingen duidelijk op papier zetten wat we van ze verwachten.

VERANDERENDE DOELGROEP

Bij ons kan iedereen ingezet worden. We merken wel dat de doelgroep verandert doordat er nu van een groep leerlingen verwacht wordt dat ze worden voorbereid op reguliere arbeid, terwijl ze voorheen werden voorbereid op dagbesteding. Er zijn daardoor meer verschillen in de complexiteit die leerlingen aankunnen. Tot nu toe is het nog goed te doen om leerlingen met extra bagage te begeleiden. Er moet natuurlijk geen overvloed komen, want we willen er wel voor zorgen dat we de leerlingen de begeleiding kunnen blijven geven die zij nodig hebben.”

LEERROUTE E

De aangereikte leerstof binnen de leerroute e sluit aan bij het reguliere vmbo-diploma. Het uitstroomperspectief is vervolgonderwijs. We bieden de leerstof aan op 3 niveaus: vmbo-BB (basisberoeps), vmbo-KB (kaderberoeps) en vmbo-TL (theoretische leerweg). Buiten de lesstof om is er tijd en ruimte voor sociale vaardigheidstraining, het plannen en organiseren van de agenda en het huiswerk en de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen. In het laatste jaar van de basisvorming volgt er een PSO-traject (Praktische Sector Oriëntatie), waarin leerlingen door middel van proeflessen en bezoeken aan bedrijven weloverwogen kunnen kiezen voor een sector: Zorg & Welzijn, Handel & Administratie en Groen. Voor vmbo-BB en vmbo-KB werken we samen met reguliere scholen voor voortgezet onderwijs, waardoor leerlingen examens maken op de betreffende school en uiteindelijk ook het diploma behalen van die school. Voor vmbo-t worden staatsexamens afgenomen. We begeleiden alle leerlingen in hun keuze voor vervolgonderwijs en geven adviezen over opleidingen die goed aansluiten bij hun interessegebieden en vaardigheden.

Sebastiaan Marechal
voormalig conrector vmbo
bij Were Di

**“DE LEERLINGEN WORDEN
BIJ DE BERKENSCHUTSE
VOLLEDIG VOORBEREID
OP HET EXAMEN.”**

Op De Berkenschutse worden de vmbo t- en havo/vwo-examens afgenomen door middel van een staatsexamen. De overige vmbo-examens worden gearrangeerd in symbiose met een aantal reguliere scholen in de regio. In 2015 is de samenwerking met die scholen geformaliseerd in zogeheten ‘symbiose-contracten’.

Dat De Berkenschutse de examens niet zelf afneemt heeft enerzijds te maken met het geringe aantal docenten dat daarvoor de juiste papieren heeft, anderzijds met het lage aantal leerlingen dat examen doet. Bovendien verschillen de sectoren waarin leerlingen examens afleggen van jaar tot jaar. We hebben het daarbij over minder dan tien leerlingen per leerstroom. Bij een reguliere school voor voortgezet onderwijs, zoals Were Di, zijn dat er natuurlijk veel meer. Sebastiaan Marechal, voormalig conrector vmbo bij Were Di: “Wij mogen wel het stempel ‘geslaagd’ zetten en daarom komen leerlingen van het vmbo voor Zorg en Welzijn en Handel en Administratie van De Berkenschutse bij ons examen doen. De leerlingen worden bij De Berkenschutse volledig voorbereid op het examen, volgens het eigen programma van toetsing en afsluiting (PTA) van de school.”

100% GESLAAGD

In het PTA beschrijft De Berkenschutse waar ze met de leerlingen naartoe werkt en wat er uiteindelijk geëxamineerd moet worden. Vervolgens wordt dit ter beoordeling voorgelegd aan de examinerende school. “Wij merken dat de leerlingen voldoende zijn toegerust. Sterker nog, het slagingspercentage is al jaren 100%. De kracht van De Berkenschutse zit erin dat de school altijd een passende oplossing probeert te vinden voor een leerling. Al zou er maar één leerling zijn die een bepaalde ziekte of stoornis heeft, dan nog probeert deze school om daar een passend antwoord op te vinden. Daarnaast is er de enorme expertise die de docenten en begeleiders hebben.”

LEERROUTE F

Het onderwijsprogramma van de leerroute f sluit aan bij de ervaringswereld, de affiniteit en het ontwikkelingsniveau van de havo/vwo-leerlingen. We gebruiken in deze leerroute lesmethoden die ook in het regulier onderwijs gangbaar zijn. De Berkenschutse kan in het havo/vwo helaas (4 tot 5) uren per week minder wegzetten dan in het voortgezet onderwijs. Bij De Berkenschutse zijn dat 28 lessen per week. Bovendien besteden we meer aandacht aan bijzondere vakken als sociale vaardigheden, technologie en projecturen. Daarom is de onderbouw (leerjaren 1 t/m 3) verdeeld over 4 schooljaren. In de bovenbouw havo-vwo kunnen leerlingen (indien nodig) het laatste examenjaar over twee schooljaren uitsmeren, om de examendruk te verlichten. Ongeveer de helft van de leerlingen maakt hiervan gebruik.

In ons nieuwe schoolgebouw enthousiasmeren en activeren we onze leerlingen door gebruik te maken van innovatieve technologische onderwijsplekken, practica in goed geoutilleerde binaslokalen, deelname aan (nationale) schoolcompetities, vakoverstijgende trajecten en bijschoolse activiteiten. Elk stamlokaal heeft een eigen aanpalende stillerimte. Het gebouw kent vele voorzieningen die zijn aangereikt door leerlingen en afgestemd op de doelgroepen.

In de bovenbouw havo/vwo is een innovatief loopbaanoriëntatietraject opgezet. Binnen dit traject kunnen leerlingen individuele gesprekken voeren met onze arbeidspsycholoog en met mensen uit het beroepenveld. Onder bepaalde voorwaarden kunnen leerlingen pre-studeren op universiteiten en hbo's of stagelopen. Om zelf sturing te geven aan hun loopbaan zijn loopbaancompetenties als kwaliteitenreflectie, motievenreflectie, opleidingen- en werkexploratie belangrijk. Enkele andere aspecten van het loopbaanoriëntatietraject zijn derhalve; intensieve individuele begeleiding van alle leerlingen bij hun profiel- en vakkenpakketkeuze. Een gedeelte van die begeleiding wordt overigens verzorgd door examenleerlingen middels informatiebijeenkomsten. Ex-leerlingen informeren bovenbouwleerlingen over hun ervaringen. Andere aspecten zijn; verplichte deelname aan meeloopdag(en) in het vervolgonderwijs (HBO/ universitair) en een bezoek aan een onderwijsbeurs, bedrijfsexcursies (zoals naar ASML) en een meerdaagse, vakgerelateerde excursie. Zeer veel ex-leerlingen geven aan dat dit programma een grote meerwaarde heeft gehad in hun vervolgstudie.

We bieden de volgende profielen aan in de bovenbouw: Natuur en Techniek (NT), Natuur en Gezondheid (NG) en Economie en Maatschappij (EM). Wegens gebrek aan belangstelling bieden we Cultuur en Maatschappij (CM) momenteel niet aan. De havo- en vwo-leerlingen leggen een staatsexamen af, dat leidt tot een diploma (eventueel door het opsparen van certificaten) met dezelfde waarde als het examen binnen het voortgezet onderwijs.

VAN VSO NAAR VO

Een ontwikkeling waar met name de leerroute f vanaf schooljaar 2014 mee te maken kreeg, was het gegeven dat als gevolg van de verevening binnen de Wet Passend Onderwijs werd gevraagd een substantiële groep leerlingen van het VSO een plaats te geven in het voortgezet onderwijs (VO). Zowel in het VSO als in het VO ging dat gepaard met zorgen: kan het voortgezet onderwijs de juiste zorg voor deze leerlingen garanderen en kunnen de leerlingen zich goed ontwikkelen in het VO? Om de verandering in goede banen te leiden, zijn we in samenwerking met het Carolus Boromeus College (Helmond) een pilot gestart: een intensief terugplaatsingstraject met de naam Meander. De voorbereiding van de pilot bestond enerzijds uit het verkennen van de mogelijkheden die het Carolus Boromeus College had om onze doelgroep passend onderwijs te bieden en het informeren van de medewerkers. Anderzijds was er de formele uitwerking van het traject, waarbij de financiën en de kaders van het proces van terugplaatsing aan bod kwamen. Dit heeft geresulteerd in een convenant. Volgens een doordacht plan en in goede samenwerking met de beide scholen, de leerlingen en hun ouders zijn in 2015 de eerste leerlingen stapsgewijs voorbereid op hun plaatsing bij het Carolus Boromeus College. Na een evaluatie rollen we het traject naar alle waarschijnlijkheid verder uit naar andere scholen en met meer leerlingen.

Theo Laureijs
afdelingsleider VSO

“ALS WIJ ERIN SLAGEN LEERLINGEN OVER TE HEVELEN NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS, DAN ZIJN WIJ ALS SPECIAAL ONDERWIJS GESLAAGD. DAT BEGINT STEEDS BREDER DRAAGVLAK TE KRIJGEN. ER IS EEN SUBSTANTIEEL AANTAL LEERLINGEN DAT HET DANKZIJ HET TRAJECT NU GOED DOET IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS. DE ZORG, DIE IS GROTENDEELS WEGGENOMEN”

Wanneer een leerling vanuit De Berkenschutse terug kan stromen naar het regulier onderwijs, gaat dat altijd gepaard met een warme overdracht.

In 2015 startte het project

Meander, waarbij De Berkenschutse en het Carolus Boromeus College samen nog een flink aantal stappen verder gingen.

Dilise Kuipers, zorgcoördinator bij het Carolus Boromeus

College, vertelt:

“WE ZIJN BEGONNEN MET EEN KLEIN AANTAL LEERLINGEN. DE BERKENSCHUTSE HEEFT LEERLINGEN GESELECTEERD VOOR WIE DE TERUGSTROOM NAAR HET REGULIER ONDERWIJS MOGELIJK ZOU KUNNEN ZIJN.”

Dilise Kuipers
zorgcoördinator
Carolus Boromeus College

“De afdelingsleider, een teamleider en de gedragswetenschapper van De Berkenschutse hebben bij ons een aantal lessen bezocht, er zijn kennismakingsgesprekken geweest en workshops georganiseerd voor onze docenten. Daarna kwamen de leerlingen eerst een keer kennismaken, dan een paar dagen meelopen. Toen dat goed ging, kwamen ze een langere periode meelopen. Op die manier was het voor ons voor het einde van het schooljaar duidelijk of het een haalbare kaart was om definitief door te stromen. Voor alle drie de leerlingen die in 2014-2015 zijn gestart, bleek dat het geval en zij zitten nu bij ons op school. Dit schooljaar zijn er opnieuw drie leerlingen gestart in het Meander-traject. Ik verwacht dat het ook voor deze leerlingen een succes wordt.

VLUCHTHEUVEL

In gesprekken met kinderen merk ik dat het hun een enorme boost geeft als het voor hen reëel is om terug te stromen naar het regulier onderwijs en het ook lukt. Ouders zijn soms nog huiverig, want vaak zijn ze via omzwervingen bij het VSO terechtgekomen. Bij dit traject hebben ze de geruststelling dat hun kind nog terug kan als de overstap niet blijkt te werken. Voor onze docenten vormen de leerlingen die instromen vanuit De Berkenschutse een extra belasting om de overstap te stroomlijnen, maar daarna vragen de leerlingen vaak niet meer ondersteuning dan andere zorgleerlingen die we vanuit de basisschool binnen krijgen. Onze docenten hebben ook te maken met kinderen met een vorm van autisme die vanuit het basisonderwijs instromen. Wij hebben een soort interne reboundklas, die we De Vluchtheuvel noemen, van waaruit onze pedagoog begeleiding kan geven. Kinderen weten dat ze hier altijd binnen kunnen lopen als ze vastlopen, als ze overlopen, als het teveel wordt en noem maar op. Dat zorgt bij de kinderen en hun ouders voor heel veel rust.”

BESTUURLIJKE ORGANISATIE

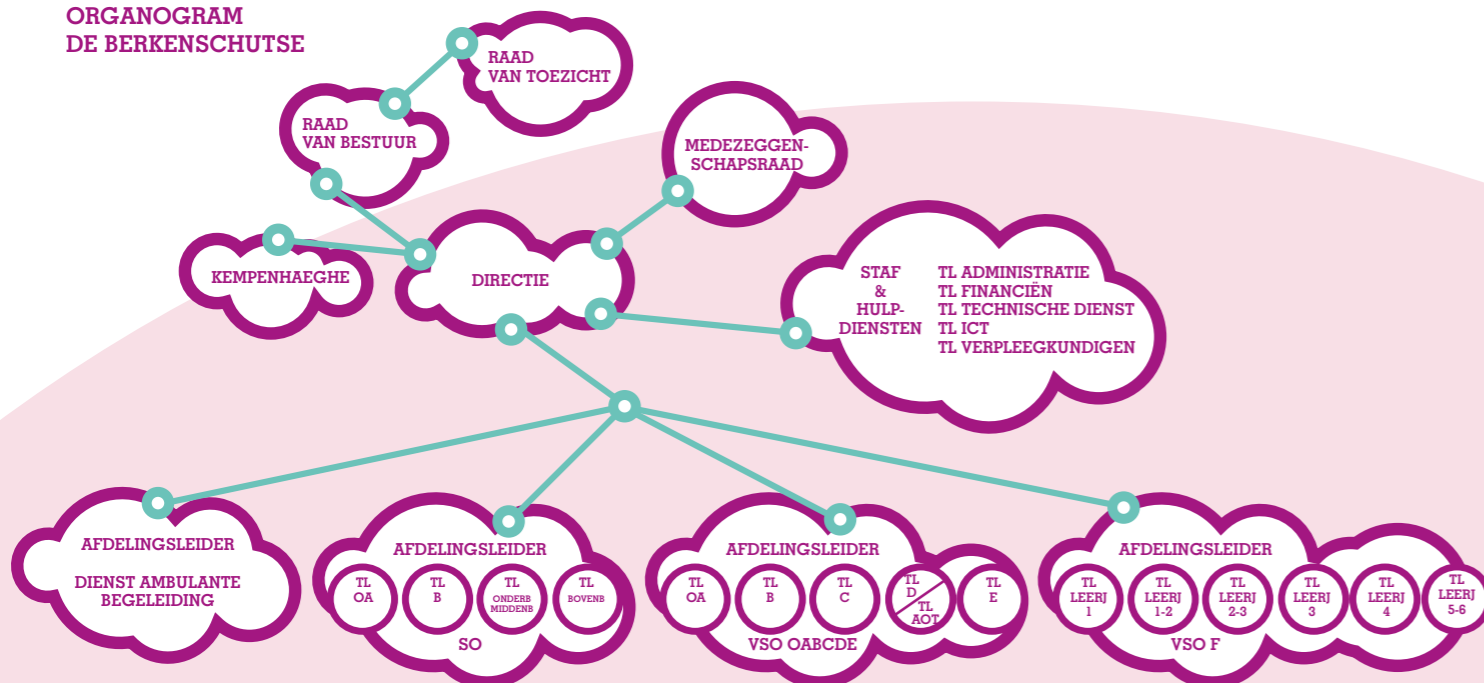
De Berkenschutse maakt samen met Kempenhaeghe, expertisecentrum voor epileptologie, slaapgeneeskunde en neurocognitie, deel uit van de Stichting Kempenhaeghe. De stichting heeft een raad van toezicht / raad van bestuur model. De raad van bestuur is het bevoegd gezag van de school.

Organisatorisch is De Berkenschutse verdeeld in vijf sectoren: Algemeen, SO (basisschoolleeftijd), VSO (langdurig zieke leerlingen, meervoudig gehandicapte leerlingen en zeer moeilijk lerende leerlingen, inclusief het AOT), VSO havo/vwo (leerlingen

met autisme en langdurig zieke leerlingen) en de Dienst Ambulante Begeleiding. De dagelijkse leiding is in handen van de algemeen directeur en de directeur onderwijs.

Iedere onderwijsafdeling wordt aangestuurd door een afdelingsleider. Binnen de afdelingen en voor het onderwijsondersteunend personeel zijn er teams werkzaam die aangestuurd worden door een teamleider. Ondersteunende diensten zijn onder andere: gespecialiseerde verpleegkundigen, gedragswetenschappers en paramedici.

ORGANOGRAM DE BERKENSCHUTSE

DE BERKENSCHUTSE IN CIJFERS

AANTAL LEERLINGEN OP TELDATUM 1 OKTOBER:

Schooljaar	2012-2013			2013-2014			2014-2015		
	jongen	meisje	totaal	jongen	meisje	totaal	jongen	meisje	totaal
Speciaal onderwijs (SO)	80	45	125	91	53	144	98	59	157
Voortgezet speciaal onderwijs (VSO havo/vwo)	252	45	297	252	45	328	308	48	356
Voortgezet speciaal onderwijs (VSO overig)	105	80	185	103	83	186	99	65	164
Ambulant begeleiding			320			298			Geen registratie dit jaar
Totaal			927			956			677

UITSTROOMGEGEVENS 2014 - 2015

SO-afdeling	Uitstroom naar:	Aantal:	Uitstroom vanuit Naar	VSO abcd	VSO e	VSO f
Pro		3	Dagbesteding	12		1
Regulier vmbo		4	Beschermde arbeid	10		1
VSO BS		13	VSO elders			12
Bao		6	vmbo		3	2
SO		8	Pro	3		
Niet OenW/Buitenland		2	havo			13
Totaal		36	vavo		1	2
			mbo	7	16	13
			hbo			30
			vwo			5
			Universiteit			7
			Eigen AOT			3
			Van F → E			2
			Anders	1	3	9

AANTAL MEDEWERKERS OP TELDATUM 1 OKTOBER

Schooljaar	2013			2014			2015		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
Medewerkers	73	177	250	74	188	262	71	186	257

AANTAL FTE'S OP TELDATUM 1 OKTOBER

Schooljaar	2013			2014			2015		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
Fte's	70	129	199	70	140	210	68	131	199

FINANCIËLE POSITIE VAN DE BERKENSCHUTSE OVER DRIE KALENDERJAREN

	2013	2014	2015
Totaal baten	16.125.887	16.131.597	16.725.077
Rentabiliteit (1)	8,68%	4,68%	9,38%
Resultaat	1.418.136	759.880	1.577.162
Eigen vermogen (alg. res. + best. res.)	7.625.966	8.385.846	9.963.008
Liquiditeit	4.447.399	8.962.025	11.056.493
Weerstandsvermogen (vrij EV/ tot. expl. baten)	24%	29%	36%
Financiële vaste activa	0,0	0,0	0,0
Solvabiliteit (EV/TV) (2)	67%	73%	75%
Kapitalisatiefactor (totaal kapitaal/ totale baten) (3)	69%	71%	75%

1. Rentabiliteit: norm tussen 0% en 5%
2. Solvabiliteit: moet minimaal 20% zijn
3. Kapitalisatiefactor: norm tussen 35% en 60%

De Berkenschutse

Centrum voor Onderwijsexpertise

Postbus 61

5590 AB Heeze

Sterkselseweg 65

5591 VE Heeze

T 040-2279300

T 040-2279666 (afdeling havo-vwo)

E informatie@berkenschutse.nl

www.berkenschutse.nl